

Передплата

«РУСЛАНА» вилосить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 а місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш мплости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свята
 о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
 щия). Експедиция місцена
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи зертая ся лише
 на попередне застереженя.—
 Рецимації неопечатаніє
 вількі від порта.— Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Загрожений цар.

(×) Заведенем війскових судів польових, котрі без усякого слідства судять увязнених провинників, не дали ся злякати революційні живла в Росії, а ведуть почате собою діло далше з незвичайним завзятем. Нема дня, щоби не наспіла вість про убийство або напад на яку високопоставлену державну личність. При тім не можна потягнути докладної границі між політичними а простими злочинами. В цілім царстві запанувала непевність і крайній розлад. Як звіщає «Новое Время», застановлено в Минській губернії приймає грошевих і цінних посилок у всіх почтових і телеграфних урядах, позаяк рабоване почтових урядів зробило ся щоденною подією. В балтійських провінціях розбишацкі ватаги нападають заможних селян і приневолюють їх до них приставати. В Тифлісі підчас ревізії в хаті одного революційника вибухла бомба і покалічила висших і низших чиновників поліційних і убила кілька осіб. Все те стає певним доказом, що революційні живла зорганізували ся в цілім царстві і ведуть систематично свою роботу, а з тим виступає також господарване звичайних розбишацких ватаг.

До недавна однак революційники лишали зовсім у своїх змаганях на боці наря, котрого вважали добродушним, хитким, зависимим від бічних впливів

двірських кругів. Але останними часами очевидно змінили свій погляд і бачать в особі як небудь хиткого і нерішучого царя керманича всеї теперішньої системи державної і втягнули в обсяг своєї роботи також і его личність.

Годить ся пригадати, як революційники уміли збунтувати Преображенський гвардійський полк і тим способом досягнути найблизшого і найбезпечнішого окруженя царского. В останних днях знов відкрито справдешній заговор в царській палаті в Петергофі, так що цар і там не чув ся вже безпечним і тепер находит ся на морі, де ще найбільш забезпечений проти бомб. Сій морській подорожі надано зовсім невинну ціль — лови і розривка на фінських водах, однак вісти, що цар уже не верне до Петергофу, а остане на фінських водах, як довго тривати ме погода, показують, що его особі грозить чимала небезпечність. Сю обставину потверджує також і то, що й члени царської семі повиїздили за границу і що остав лише оден вже, Миколай Миколаевич, хоч проти него найбільшим завзятем дишуть революційники.

Отсі події вказують, що революційні живла не вдоволяють ся дотеперішньою своєю роботою, зверненою на головні державні орудя, на органи теперішньої державної системи, але також простягають свої руки і на самих верховних керманичів сеї системи, котрих они обвиняють о се, що они одвічальні за діла та-

ких державних личностей, як Плевне, Трепов, Столипін. Сі події стають також певним доказом, що сею дорогою не дійде Росія до внутрішнього ладу і спокою, що мимо всякого гнобленя, мимо польових судів революційне сторонництво не дасть ся злякати ані зломати а придумує з кождим днем нові способи, щоби осягнути свою ціль.

Як ми вже не оден раз вказували і як се навіть вельми умірковані дневники російські потверджують, може лише поворот до конституційного устрою привернути в Росії лад і спокій, але се повинен бути щирий а не удалий поворот до конституції.

Можна однак побоювати ся, чи керманичі Росії зрозуміють се по тих різних і яскравих подіях і чи схочуть чим скорше подумати про нові вибори і про скликане державної думи, а крім того, чи при виборах не будуть надмірно обмежати волі самих виборців а намагати ся, щоби до думи війшли лише орудя послушні правительству і прихильні теперішній системі.

3 дороги до св. Землі.

Яффа, 13. вересня 1906.
(Конець).

Минулисьмо остров Кипр, але не виділисьмо его. Рух на кораблі оживив ся, бо всі пишуть до Галичини, щоби мож сейчас по причаленю до Яффи переда-

Іван Коссає.

Сама-самісенька.

На гладонькім і погіднім ві чолі сіла якась сумна задума.

В ясных горячих очах жаріли відблески несвідомого бунту.

Сидить сама-самісенька в тій просторій комнаті. І в другій, в третій, в четвертій нема нікого — она сама.

Лиш в кухні регочесь служба.

Она сама-самісенька.

І від якогось часу все вечерами сама.

Єї муж...

Він занятий...

Він від якогось часу все вечерами за домом, все винаходить щось конечного, щоб вечерами за домом бути.

І она задумалась...

Колись, давно тому, літ кілька тому, снили ся їй великі простори сьвіта

божого-ясного, снило ся їй кохане, сердечне кохане сьвяте, і мріла — розкішно мріла она о коханю ясним, що мало дати їй спокій, що мало дати їй щастя, повне щастя...

І прийшло кохане — і не дало оно щастя і не дало оно спокою.

То не то кохане ясне, сьвяте — ні, не то.

Той єї муж — він кохає єї, він добрий для неї, але се не то кохане, о котрім так мріла она.

Чом він єї саму лишає, чом?..

Чом лишає єї в такий сумний вечер — в такий дуже сумний вечер... Чом?..

Будить ся в ній жадова жита... якогось яснійшого, красшого... бажаєсь їй любви... — любви горячої — палкої — шаленої...

Она сама...

Їй хочесь жити — жити цілою силою...

Она сама...

І чуже жаль, такий великий жаль, до мужа свого — чуже великий жаль.

Чом вів єї лишає саму, чом лишає саму в такий сумний вечер?

Чом не кохає єї так сильно, так могучо, так горячо, так, як кохав би?..

Сама своїх гадок перестрашилась...

Куда они ю ведуть?.. де... до него?.. до тамтого!.. мара... мара... у неї муж... гріх... великий гріх...

Але стать тамтого щораз яснійше виринула перед нею, она бачила, она чула — она чула на собі погляд палких очий его.

Як він в послідне дививсь на неї, як дививсь...

Було в его погляді і кохане безнадійне — шалене і покірне просьба німа і жаль і сум — сумнений сум.

Усьміхнулась сумно.

Він кохає єї... страх, як він єї кохає...

Станула перед великим зеркалом і

ти письма на корабель, який буде вертати до Триєсту. Дятого не здивуйте ся, коли марки будуть австрійські.

Проф. Мишуга знова співав. Горячо стає ся велике, около 33° С.

До Яффи вплинемо завтра о 6 год. рано. Вже клунки зложено разом, які виправить підприємство аж до Єрусалима. В Яффі до берега не може корабель причалити, бо нема пристани. Виїдуть лодки на 20 людей і перевезуть путників на берег. В Яффі відправить ся служба Божа за щасливу їзду морську, а відтак відвідаємо мошею, яка стоїть на місци, де був дїм Корнила сотника, який шукав за св. Петром. Маємо там також купати ся. З огороду німецького, в яким будемо чекати на поїзд, відїдуть полонники трема потягами до Єрусалима. Під Єрусалимом зберуть ся всі і разом підуть до Гробу Христа. Похід буде йшов парами, так що один буде йти по одній стороні дороги, а другий по другій, група за групою. На самім передї кавас (урядник поліційний) до промощування дороги, за ним міряни групами з хрестом а на задї духовенство з хором. Опісля всі підуть на спочинок до приютів. По дорозі не можна пити воду, вода, то дощівка зібрана з зими. Турки не прихильні християнам і де можуть, деруть, а тим більше, бо нераз християни не жалували гірких уваг ні Музулманам, ні їх пророкови. Коли давнійше полонники були вільні від оплат, так тепер заплачено за пашпорти около 6.000 К.

В Єрусалимі в четвер 14. вересня буде Утрєня пасхальна, а за тиждень в п'ятницю відїдемо з Єрусалима назад до Європи.

Внесє Старжиньского.

Субкомітет комісії виборчої реформи відбув вчера засїданє під проводом пос. Грабмаєра. В засїданю взяли участь міністри: бр. Бек, др. Бінерт, др. Кляйн, гр. Дїдушицкий і др. Пацак.

Представителі німецьких сторонництв пп. Герольд, Кінман і Фоглер зложили рівнозвучні заяви, стверджуючі, що через установленє сего субкомітету виборча ко-

дивилась — придивлювалась своїй молодїй, цвигучїй красї.

Дивилась в зеркало довго — уважно...

Карї єї очи запалились укимсь горячим полумїнем, а дрібосєнькі нїздря розширили ся, уста почервонїли дужше, чим звичайно.

Стояла так хвилию, любуючись своєю сьвіжою красою.

І нараз видалось їй, що він ось тут приїній, ось тут близенько, і видалось їй, що бачить єго, що бачить ті єго очи, ті дивні очи... І хотїлось їй впити ся в ті дивні очи і цілувати, цілувати їх... і приулитись до него так сильно, так сильно дуже...

В тім розляг ся голос електричного дзвінка...

Коросно 14. IX. 1906.

місія переступила свою компетенцію, а они тільки по зложено сего протесту можуть взяти участь в дальших нарадах, згідно зі становиском своїх сторонництв.

По зголошеню внесеня в справі шкільництва пос. Зайфертом, оправдував пос. Старжиньский свое становиско і поставив такі два внесеня: 1) до §. 12. »Межи уступами 1. і 2. параграфу 12. основного державного закона з 21. грудня 1867 мають замїстити ся слїдуючі два устуні: алїнея 2) в квестиях, які на підставі статуту краєвого і сего основного державного закона належать до обсягу краєвого законодавства, сей обсяг може обнимати також постанови на поли карного і карно-полїційного права, як також цивільного законодавства, о скїлько се не остає в суперечности з засадничими постановами і урядженнями цивільного і карного права; алїнея 3) на поли законодавства про організацію державної адміністраційної власти прислугує соймам законодатне свїдїланє о стїлько, о скїлько є спричинєне законодатним обсягом діяльности соймів на поли організації автономїчної адміністрації:

2) Слїдуюча резолюция має бути предложена комісії вибор. реформи до ухвали: »Зваживши, що при ріжних нагодах виявили ся сумніви, які предмети обнимає обсяг справ краєвої культури, придїлений краєвим статутом краєвому законодавству, взиває ся правительство, щоби рїшаючи, чи якесь законодатне зарядженє має уважати ся за справу краєвої культури, отже за приналежне до компетенції сойму, перестерїгав сего, що до застережєних краєвому законодавству квестий краєвої культури, о скїлько се не розходить ся о постанови з обсягу законодавства, виразно застереженого державній радї, належать всі инші справи, дотично продукції рїльного і лїсного господарства, які мають за предмет ужиткованє придїленої сим господарствам области землі, отже: лїсне право, польованє, риболовство, годівля худоби, охорона підї, нищенє шкідників, уживанє потоків і охорона перед ними, мелїорації, забудованя лїсних потоків, правильний вируб лїсів і т. д., дальше всі справи аграрного законодавства, постанови про свобідну подїльність ґрунтів або єї ограниченє, про рентовї оселї, спеціальні приписи про хлонску спадщину, про аграрні операції і т. д. як також дозвїл управлїнення квестїї рїльного і лїсного стану«.

Відтак пос. Зайферт підпирив і поставив ось яке внесенє: »Параграфи 6 і 7. основного закона про державну раду з 21. грудня 1867 в видї постановленім артикулом I закона з 2. цвітня 1873 і артикулом I закона з 12. падолиста 1886, артикулом II закона з 14. червня 1896, як і §§. 11 і 12. того самого основного закона тратять правну силу і мають звучати на будучє:

§. 11. Постанови загальних основ про середне шкільництво і устрїй університетів.

§ 12 алїнея 1.: без зміни; алїнея 2.: особливо застерїгає ся краєвому законодавству: а) ціле рїльничє і лїсне законодавство лучно з дотичними частями цивільного і карного права, б) ціле шкільне законодавство про народне

шкільництво, середне, о скїлько не підлягає компетенції державної ради, як і висших шкїл з вїїмкою університетів, б) дозвїл і право ініціативи в справі організації цілої краєвої адміністрації і находячих ся в краю адміністраційних і судових властей, до чого належить рівнож управлїненє язикових відносин при краєвих і судових властях.

В дискусїї, яка розвинула ся над сими внесенями, представителі німецьких сторонництв з вїїмкою пос. Толїнгера, заявили ся против всяких проб якої небудь зміни основних законів держави. Надто застерєгли ся всі ті бесїдники, що в справі предложєних внесенєв мусять порозумїти ся зі своїми кляубами і доперва опісля займуть рїшучу децизию. Президент кабїнету бар. Бек заявив, що правительство серед нинїшних відносин не може згодити ся на зміну конституції. Важним було би утворити ясність в справах краєвої культури та потягнути виразну лїнію межи компетенцією державної ради а соймів. Однак колиб предложєні резолюції, або дальші внесеня змагали до зміни основних законів, то правительство добачувало би в тім велику небезпеку проволїченя виборчої реформи, якої як найважнїшої справи парламент не повинен анї на хвилию спускати з ока.

Провідник пос. Грабмаєр заявив, що голосованє над внесенями не є на часї і замкнув засїданє, назначуючи слїдуюче на середу дня 26. с. м. о год. 8. вечером.

3 комісії виборчої реформи.

На вчерашнім засїданю передискутовано проєкт виборчої ординації аж до § 17. Сей параграф дотичить виборчого комісаря. Промовляли при нїм пп. Тавчар, Пастор, Хоц і Василько, який поставив внесенє, щоби секретаря комісії вибирали члєни комісії, бо се запобїгло би виборчим надужитям в руских громадах Галичини. Против сего внесеня виступив пос. Абрагамович, а міністер внутрїшних справ др. Бінерт промовляв за правительственною стилїзацією параграфу, яку комісія ухвалила.

При § 18, який занимає ся іменованєм члєнів виборчої комісії, піднїс пос. Василько, що є несправедливою річю щоби вплив виборчого комісаря на склад комісії був такий самий за великий, як вплив виборців і пропонував, щоби 4-ох члєнів назначували представителі громади місця вибору а 2-ох іменував виборчий комісар. По супротивленю пос. Абрагамовича прийнято цілий параграф в редакції правительства з додатковими внесенями пп. Івчєвича і Грубого що до зміни числа члєнів виборчої комісії.

По прийнятю в правительствєнній стилїзації §§ 20 і 21, вчинив внесенє пос. Пастор, щоби покінчити засїданє з огляду на засїданє польского кола, назначєне на 6. годину. Пос. Абрагамович заявив, що польскї члєни комісії не могли би взяти дальшого удїлу в нарадах, бо мусять спїшити ся на засїданє польского кола. Хотїй инші послї противи-

